

Eclesiastul

O mărturie pierdută

2

ÎNCOTRO?

Grupuri de ucenicie
Biserica Baptistă "Harul"
Titan-București
mai-iunie
2011

O rază de soare în bezna deșertăciunii: *mai bine, mai bun, mai mult*

Versetul de memorat

*Mai mult face un nume bun decât untdelemnul
mirositor, și ziua morții decât ziua nașterii.*

Eclesiastul 7:1

După ce în prima jumătate a cărții, eclesiastul predică cu fervoare că „totul este deșertăciune”, în partea a doua a cărții parcă încep să pătrundă câteva raze de soare prin ceața întunecoasă în care se zbate.

În primele șase capitole ale cărții, ideea de deșertăciune exprimată sub diverse forme apare de 23 de ori. Cuvântul Dumnezeu este folosit tot de 23 de ori în primele șase capitole. Nu este clar dacă eclesiastul îl face responsabil pe Dumnezeu pentru fiecare deșertăciune sau dacă înceacă să găsească ieșirea din bucla deșertăciunii apelând de fiecare dată la Dumnezeu. Cert este acest echilibru: 23 la 23.

În a doua parte a cărții, ideea de deșertăciune nu mai apare decât de 9 ori, iar numele lui Dumnezeu de 15 ori. Se poate observa o scădere în intensitate a sentimentului deșertăciunii și o apelare mai intensă la Dumnezeu. Prima jumătate a cărții se încheie cu întrebările retorice: *Cine știe ce este bine pentru om în viață, în toate zilele vieții lui de viețuire deșartă pe care le petrece ca o umbră? Și cine poate să spună omului ce va fi după el sub soare?*

A doua parte a cărții începe cu o ierarhizare valorică a realităților de sub soare. Eclesiastul folosește comparativul de superioritate (*mai bine... decât...*) pentru a sublinia superioritatea unor realități față de altele. Dacă în prima parte a cărții „totul este

Cuvântul **deșertăciune** apare de peste 30 de ori în carte și este considerat cheia cărții. Cuvântul poate trimite la „deșert”, dar și la „ceva deșertat sau golit de sens” (Beniamin Fărăgău). Ebraicul *hebel*, însemna în primul rând „adiere de vânt”, „(doar o) suflare”, în contrast cu ceea ce este trainic, durabil. De la acest termen vine numele propriu *Abel*. De asemenea, termenul *hebel* mai însemna „a trece fără a lăsa nimic în urmă”, de aceea a căpătat și conotația „neîmplinirii, a insatisfacției”. Se mai aplica și idolilor în contrast cu Dumnezeul cel veșnic, viu, atotputernic.

deșertăciune și goană după vânt”, în a doua parte apar și lucruri bune, mai bune. Deși în prima parte nu lipsesc cu desăvârșire (vezi 4:6, 9, 13), în capitolul 7 realitățile *mai bune* sunt puse împreună în mod izbitor.

Citește Eclesiastul 7:1-14.

Scrie în cele două coloane de mai jos:
ce este *mai bine* (în stânga) și *decât* (în dreapta)

v. 1 _____

v. 2 _____

v. 3 _____

v. 5 _____

v. 8 _____

v. 10 _____

v. 11-12 _____

Care crezi că sunt asemănările și deosebirile dintre un parfum (untdelemnul mirositor) și un nume bun?

Eclesiastul 7:1 Mai mult face un nume bun decât untdelemnul mirositor; și ziua morții decât ziua nașterii. 2 Mai bine să te duci într-o casă de jale decât să te duci într-o casă de petrecere; căci acolo îți aduci aminte de sfârșitul oricărui om, și cine trăiește, își pune la inimă lucrul acesta. 3 Mai bună este întristarea decât răsul; căci prin întristarea feței inima se face mai bună. 4 Inima înțelepților este în casa de jale, iar inima celor fără minte este în casa petrecerii. 5 Mai bine să ascuți muștrarea înțeleptului decât să ascuți la cântecul celor fără minte. 6 Căci răsul celor fără minte este ca pârăitul spinilor sub căldare. Și aceasta este o deșertăciune. 7 Averea luată prin silă înebunește pe cel înțelept, și mîta strică inima. 8 Mai bun este sfârșitul unui lucru decât începutul lui; mai bine cel bun la suflet decât cel îngâmfat. 9 Nu te grăbi să te mîni în sufletul tău, căci mânia locuiește în sânul nebulilor. 10 Nu zice: „Cum se face că zilele de mai înainte erau mai bune decât acestea?” Căci nu din înțelepciune întrebă așa. 11 Înțelepciunea prețuiește cât o moștenire, și chiar mai mult pentru cei ce văd soarele. 12

De ce valorează mai mult numele bun, buna reputație, decât parfumul cel mai scump? Corelează cu Proverbe 22:1.

Ce crezi că înseamnă în contextul cărții Eclesiastul că „mai mult face... ziua morții decât ziua nașterii”? (v. 1b) Corelează cu Eclesiastul 3:2a, 19-21 ș.a.

De ce spune eclesiastul că este mai bine să te duci într-o casă de jale, decât într-una de petrecere? (v. 2)

Ce crezi că înseamnă casă de jale?

Dar casă de petrecere?

Crezi că un creștin ar trebui să meargă la discotecă, în cluburi, la petreceri organizate de persoane fără nicio teamă de Dumnezeu? De ce?

Obișnuiești să participi și la alte înmormântări decât la cele „obligatorii”, ale rudelor tale? De ce?

Dacă în casa de jale îți aduci aminte de sfârșitul oricărui om, ce se întâmplă cu omul în casa de petrecere?

Căci ocrotire dă și înțelepciunea, ocrotire dă și argintul; dar un folos mai mult al științei este că înțelepciunea ține în viață pe cei ce o au. 13 Uită-te cu băgare de seamă la lucrarea lui Dumnezeu: cine poate să îndrepte ce a făcut El strîmb? 14 În ziua fericirii, fii fericit, și în ziua nenorocirii, gândește-te că Dumnezeu a făcut și pe una și pe cealaltă, pentru ca omul să nu mai poată ști nimic din ce va fi după el.

Corelează cu ce spune eclesiastul despre petrecere în 8:15; 5:18; 3:12, 13; 2:24? Corelează și cu Eclesiastul 7:4 și Psalmul 90:12. Cum îți explici că în aceste versete eclesiastul laudă petrecerea și spune că asta e bine omul să facă sub soare, iar în capitolul 7 spune că înțeleptul se duce în casa de jale, iar nebunul în casa de petrecere?

Desfătări veșnice

De ce este mai bună întristarea decât râsul? (v. 3)
Corelează și cu v. 5?

Eclesiastul întrezărește prin ceața deșertăciunii că ceea ce se întâmplă la nivel superficial (*întristarea feței*), are efecte benefice la nivel profund (*inima se face mai bună*). Perspectiva morții ne poate ajuta să ne trăim mai înțelept viața, astfel încât numele bun lăsat în urmă să dureze mai mult decât cel mai scump parfum. Judecata viitoare și viața după moarte ne pot ajuta să ne ordonăm corect scara valorilor, ne pot lecu de goana după vânt și ne pot motiva să căutăm „mai întâi împărăția lui Dumnezeu și neprihănirea Lui”.

Ce crezi că au în comun „mustrarea înțeleptului” și „cântecul celor fără minte”? (v. 5-6)

De ce suntem mai atrași de cântece decât de mustrări?

Și mustrarea și cântecele exercită o influență asupra noastră pentru a determina o schimbare în noi, bună sau rea. Firea umană păcătoasă urăște mustrarea. Dar

„cine urăște mustrarea este prost”, spune tot Solomon în cartea Proverbe 12:1. Iar „cine ia seama la mustrare ajunge înțelept”. (Proverbe 15:5)

Ce schimbare crezi că vrea să determine mustrarea înțeleptului?

Povestește o situație în care ai experimentat mustrarea înțeleptului și ți-a prins bine.

Crezi că muzica pe care o asculți are influență asupra ta? De ce?

Ce legătură este între *cântecul celor fără minte* din v. 5 și *râsul celor fără minte* din v. 6?

Ce înțelegi din comparația râsului celor fără minte cu modul în care ard ciulinii în foc („pârâitul spinilor sub căldare”)? (v. 6) Corelează cu Ps. 58:9 și Isaia 33:12.

Spinii aceștia erau folosiți la pregătirea mâncării de călătorii care poposeau peste noapte sub cerul liber. Se aprindeau foarte repede, ardeau cu trosnete, și se stingeau la fel de repede.

De ce crezi că zice eclesiastul că e mai bun sfârșitul unui lucru decât începutul lui? (v. 8a)

Desfătări veșnice

Un început bun nu garantează un sfârșit bun. Și nici un început rău nu înseamnă neapărat un sfârșit rău. Citește despre acest principiu și în Ezechiel 33:12-16.

Dă trei exemple din Biblie de oameni care au început rău și au sfârșit-o bine. Și trei exemple de oameni care au început bine și au sfârșit rău.

De ce este mai bine să fii bun la suflet decât îngâmfat? (v. 8b)

De ce este mai bine să nu te mânie? (v. 9)

De ce nu e bine să fii nostalgic după trecut și să zici că zilele acelea erau mai bune? (v. 10)

Este o dovadă de înțelepciune să nu trăiești în trecut, ci în prezent. Nostalgia permite trecutului să-ți fure prezentul. Îngrijorarea lasă viitorul să-ți fure prezentul. Deși trecutul și viitorul sunt parte a existenței noastre în timp și spațiu sub soare, nu trebuie să uităm că pentru Dumnezeu nu există decât un etern prezent. Învățăm din greșelile trecutului, ne pregătim pentru viitor, dar toate în lumina unui Dumnezeu al prezentului continuu.

Desfătări veșnice

De ce prețuiește mai mult înțelepciunea decât argintul? (v. 11-12)

A prețuit Solomon înțelepciunea pe care o ceruse și pe care o primise de la Dumnezeu la începutul domniei,

mai mult decât argintul? Argumentează.

Cum crezi că poți dovedi practic că prețuiești mai mult înțelepciunea decât argintul?

Ce spune eclesiastul despre lucrarea lui Dumnezeu în v. 13-14?

Ce recomandă eclesiastul oamenilor în aceste versete?

Ce crezi că înseamnă ziua fericirii și ziua nenorocirii?

De ce crezi că în recomandările lui, eclesiastul îl implica pe Dumnezeu doar în ziua nenorocirii? (v. 14)

Citește Eclesiastul 7:15-29.

După ce își îndeamnă cititorii să se uite cu atenție la lucrarea lui Dumnezeu, eclesiastul ne readuce în atenție ce a mai văzut el în zilele deșertăciunii lui și dă sfaturi prin prisma deșertăciunii.

Pe cine pune în contrast în v. 15b?

Ce se întâmplă cu cel neprihănit? Dar cu cel nelegiuit?

Eclesiastul 7:15 *Tot felul de lucruri am văzut în zilele deșertăciunii mele. Este câte un om fără prihană, care pierе în neprihănirea lui, și este câte un nelegiuit, care o duce mult în răutatea lui. 16 Nu fi prea neprihănit și nu te arăta prea înțelept: pentru ce să te pierzi singur? 17 Dar nu fi nici peste măsură de rău și nu fi fără minte: pentru ce vrei să mori înainte de vreme? 18 Bine este să ții*

Care sunt sfaturile eclesiastului în legătură cu neprihănirea? (v. 16-18)

Ce crezi că înseamnă: „nu fi prea neprihănit”?

Crezi că aceste versete justifică compromisul? De ce?

Care este concluzia din v. 20? Corelează cu Romani 3:23.

Care este păcatul care ne deranjează foarte tare când îi cădem victimă, dar pe care îl facem toți, mai mult sau mai puțin? (v. 21-22)

Când te-ai supărat ultima dată pentru că ai fost vorbit de rău? Când ai vorbit ultima dată de rău pe cineva: în mintea ta sau cu altcineva?

De ce este nesănătoasă bârfa?

Ce versete despre bârfă sau vorbirea de rău cunoști?

Pocăiește-te și iartă-i pe cei ce te vorbesc de rău. Nu-i nimeni neprihănit. Niciunul măcar.

Ce a cercetat Solomon și la ce concluzie a ajuns? (v. 23-25)

la aceasta, dar nici pe cealaltă să n-o lași din mână; căci cine se teme de Dumnezeu, scapă din toate acestea. 19 Înțelepciunea face pe cel înțelept mai tare decât zece viteji, care sunt într-o cetate. 20 Fiindcă pe pământ nu este niciun om fără prihană, care să facă binele fără să păcătuiască. 21 Nu lua nici tu seama la toate vorbele care se spun, ca nu cumva s-auzi pe sluga ta vorbindu-te de rău! 22 Căci știe inima ta de câte ori ai vorbit și tu de rău pe alții. 23 Toate acestea le-am cercetat cu înțelepciune. Am zis: „Mă voi înțelepți.” Dar înțelepciunea a rămas departe de mine. 24 Cu mult mai departe decât era mai înainte, și ce adâncă! Cine o va putea găsi? 25 M-am apucat și am cercetat toate lucrurile, cu gând să înțeleg, să adâncesc, și să caut înțelepciunea și rostul lucrurilor, și să pricep nebunia răutății și rătăcirea prostiei. 26 Și am găsit că mai amară decât moartea este femeia, a cărei inimă este o cursă și un laț, și ale cărei mâni sunt niște lanțuri; cel plăcut lui Dumnezeu scapă de ea, dar cel păcătos este prins de ea. 27 Iată ce am găsit, zice Eclesiastul, cercetând lucrurile unul câte unul, ca să le pătrund rostul; 28

iată ce-mi caută și acum sufletul, și n-am găsit. Din o mie am găsit un om: dar o femeie n-am găsit în toate acestea. 29 Numai, iată ce am găsit: că Dumnezeu i-a făcut pe oameni fără prihană, dar ei umblă cu multe șiretenii.

Ce a găsit mai amară decât moartea? (v. 26-28)

La care femeie se referă?

Corelează cu Proverbe 5:3-23; 7:4-27.

Seamănă tehnicile de seducție din vremea noastră cu cele din vremea lui Solomon? Care?

Ce a găsit totuși în urma cercetării lui? (v. 29)

Cine este responsabil pentru coruperea naturii umane?

În ce domenii crezi că ești ispitit să umbli cu „multe șiretenii”?

În ce domenii crezi că o iei pe scurtături în loc să urmezi calea dreaptă?

Citește Eclesiastul 8:1-17.

Ce legătură vezi între întrebarea din primul verset și cele afirmate în v. 16-17?

Cum este numit cel care pricepe rostul lucrurilor? (v. 1a)

Eclesiastul 8:1 *Cine este ca cel înțelept, și cine pricepe rostul lucrurilor? Înțelepciunea omului îi luminează fața, și asprimea feței i se schimbă. 2 Eu îți spun: „Păzește poruncile împăratului, din pricina jurământului, făcut înaintea lui Dumnezeu. 3 Nu te grăbi să pleci dinaintea lui, și nu stăruie într-un lucru rău: căci el poate face tot ce vrea, 4 pentru că vorba împăratului are putere. Cine poate zice: „Ce faci?” 5 Pe cine păzește porunca, nu-l va atinge nici o nenorocire, dar inima înțeleptului*

cunoaște și vremea și judecata. 6 Căci pentru orice lucru este o vreme și o judecată și nenorocirea paște pe om. 7 Dar el nu știe ce și cum se va întâmpla, căci n-are nici cine-i spune. 8 Omul nu este stăpân pe suflarea lui ca s-o poată opri, și n-are nici o putere peste ziua morții; în lupta aceasta nu este izbăvire, și răutatea nu poate scăpa pe cei răi. 9 Toate acestea le-am văzut, și mi-am îndreptat inima spre tot ce se face sub soare. Este o vreme când un om stăpânește peste alt om, ca să-l facă nenorocit. 10 Atunci am văzut pe cei răi îngropați și ducându-se la odihna lor, iar pe cei ce lucraseră cu neprihănire depărtându-se de locul sfânt și uități în cetate. Și aceasta este o deșertăciune! 11 Pentru că nu se aduce repede la îndeplinire hotărârea dată împotriva faptelor rele, de aceea este plină inima fiilor oamenilor de dorința să facă rău. 12 Totuși, măcar că păcătosul face de o sută de ori răul și stăruiește multă vreme în el, eu știu că fericirea este pentru cei ce se tem de Dumnezeu, și au frică de El. 13 Dar cel rău, nu este fericit și nu-și va lungi zilele, întocmai ca umbra, pentru că n-are frică de Dumnezeu. 14 Este o deșertăciune care se

Solomon a fost înțelept? Argumentează. De ce totuși spune că nu poate să găsească rostul lucrurilor? (v. 17)

Ce recomandă eclesiastul în v. 2-4?

De ce recomandă supunerea față de autoritate? Corelează cu Romani 13:1-7. Ce înveți din aceste versete despre relația ta cu autoritățile?

Ce cunoaște inima înțeleptului? (v. 5)

Ce crezi că înseamnă „vremea și judecata” în acest context? (v. 6-8)

Ce deșertăciune mai întâlnește eclesiastul sub soare? (v. 9-10, 14)

De ce sunt răsturnate valorile umane sub soare? (v. 11)

Deși aparent celui rău îi merge bine și celui bun îi merge rău, care este adevărata scară a valorilor, raportată la nivelul veșniciei? (v. 12-13)

Aparent nu mai este nicio diferență între cei buni și cei răi. Nu mai este răsplată pentru cei buni și nici pedeapsă pentru cei răi. Faptele nu mai au consecințele adecvate. Corelează cu Psalmul 73. Ce experiență trăiește Asaf?

Cum se poate transforma în desfătare această deșertăciune a relativizării binelui și răului? Când se liniștește Asaf? (Ps. 73:16-17)

Corelează cu Pilda neghinei din Matei 13:24-30. Când vor fi separate grâul și neghina?

Corelează și cu Matei 25. Când vor fi separați cei dreپți de cei dreپți, așa cum separă păstorul oile de capre?

Cel înțelept cunoaște vremea și judecata! Există o vreme în care Dumnezeu tolerează răul din motive care de multe ori ne scapă nouă, muritorilor. Dar cel înțelept ia seama la soarta de la urmă a celor răi și transformă chiar și prezența răului din lume într-un prilej de a manifesta binele. Boala este un rău în lume, dar bolnavul dă naștere unei uriașe oportunități de a se manifesta binele: îngrijirea, vizitarea, empatia, dragostea în acțiune ș.a. Vine o vreme a judecării în care linia de demarcație dintre cel bun și cel rău, care în veacul acesta este aproape invizibilă, va fi foarte clară. Judecătorul cel drept le va face dreptate aleșilor Lui măcar că acum zăbovește față de ei. Domnul nu întârzie în împlinirea promisiunilor Lui, cum cred unii, ci are o îndelungă răbdare, pentru că dorește ca toți să se pocăiască. Nu eradicarea răului din lume este acum planul lui Dumnezeu, ci transformarea răului în bine. Dar va veni și judecata când răul va fi eradicat

petrece pe pământ: și anume sunt oameni neprihăniți, cărora le merge ca și celor răi care fac fapte rele, și sunt răi, cărora le merge ca și celor neprihăniți, care fac fapte bune. Eu zic că și aceasta este o deșertăciune. 15 Am lăudat, deci, petrecerea, pentru că nu este altă fericire pentru om sub soare decât să mănânce și să bea și să se veselească; iată ce trebuie să-l însoțească în mijlocul muncii lui, în zilele vieții pe care i le dă Dumnezeu sub soare. 16 Când mi-am pus inima să cunosc înțelepciunea și să mă uit cu băgare de seamă la truda pe care și-o dă omul pe pământ-căci omul nu vede somn cu ochii, nici zi nici noapte, 17 am văzut atunci toată lucrarea lui Dumnezeu, am văzut că omul nu poate să pătrundă ce se face sub soare; oricât s-ar trudi el să cerceteze, tot nu va putea afla; și chiar dacă înțeleptul ar zice că a ajuns să înțeleagă, tot nu poate să găsească.

definitiv. (Apocalipsa 20-21) Până atunci încearcă să faci binele și să evaluezi ce este mai bine să faci.

Înțelepciune aplicată

Dușmanul lucrurilor “mai bune” sunt cele “bune”. Scrie câteva lucruri *bune* pe care ți le oferă lumea în care trăim și lucrurile *mai bune* pe care ți le oferă Dumnezeu. Inspiră-te din Evrei 11:16, 24-26, 35; 12:16-17 ș.a.

Desfătări veșnice

Ce te ajută să alegi lucrurile “mai bune”?

Un început bun, nu garantează un sfârșit bun. Evaluează-ți lucrurile bune începute. Ce factori pot pune în pericol finalizarea lor cu succes? Ce crezi că trebuie să faci ca să te asiguri de un sfârșit bun?

Vorbirea de rău începe cu gândirea de rău. Care sunt persoanele despre care gândești negativ? De ce? Cum stai cu vorbirea de rău? Propune-ți pași concreți pentru a te pocăi de gândirea de rău și pentru a scăpa de vorbirea de rău.

Eu știu că fericirea este pentru cei ce se tem de Dumnezeu. Ești fericit? De ce?

Moartea: Cel mai mare rău

Versetul de memorat

... *Oamenilor le este rânduie să moară o singură dată, iar după aceea vine judecata...*
Evrei 9:27

Aceși soartă au toți! Iată cel mai mare rău de sub soare, zice eclesiastul. Aceasta este cauza principală a răutății și a nebuniei oamenilor care trăiesc sub soare. Dacă toți au aceeași soartă, și cel ce face binele și cel ce face răul, dacă mor deopotrivă și unii și alții, ce rost are să faci binele, să fii neprihănit, înțelept sau gospodar? Moartea este cel mai mare rău. Consecința cea mai dramatică a neascultării oamenilor de Dumnezeu: *în ziua în care veți mânca din el, veți muri negreșit!* (Geneza 2:17) Dar nu se poate spune că aceeași soartă au toți. Este adevărat că tuturor oamenilor le este rânduie să moară o singură dată, dar după aceea vine judecata. Iar judecata va stabili soarta celor credincioși, viața veșnică, și soarta celor necredincioși, chinul veșnic. (Daniel 12:1-3 ș.a.)

Citește Eclesiastul 9:1-12.

Care este diferența dintre oameni și Dumnezeu? (v. 1)

Care este cel mai mare rău de sub soare, conform eclesiastului? (v. 2, 3)

Ce înțelegi despre concepția eclesiastului în legătură cu viața și moartea din v. 4-6?

Eclesiastul 9:1 *Da, mi-am pus inima în căutarea tuturor acestor lucruri, am cercetat toate aceste lucruri, și am văzut că cei neprihăniți și înțelepți, și faptele lor, sunt în mâna lui Dumnezeu, atât dragostea cât și ura. Oamenii nu știu nimic mai dinainte; totul este înaintea lor în viitor. 2 Tutoor li se întâmplă toate deopotrivă: aceeași soartă are cel neprihănit și cel rău, cel bun și curat ca și cel necurat, cel ce aduce jertfă, ca și cel ce n-aduce jertfă; cel bun ca și cel păcătos, cel ce jură ca și cel ce se teme să jure! 3 Iată cel mai mare rău în tot ce se face sub soare: anume că aceeași soartă au toți. De aceea și este plină inima oamenilor de răutate, și de aceea este atâta nebunie în inima lor tot timpul cât trăiesc. Și după aceea? Se duc la cei morți. 4 Căci cine este*

Ce recomandă eclesiastul în consecință?

v. 7 _____

v. 8 _____

v. 9 _____

v. 10 _____

Ce lecție de viață mai învață eclesiastul? (v. 11)

Cine schimbă vremurile și împrejurările? (Daniel 2:21)

Care este diferența dintre Solomon și Daniel din punctul acesta de vedere al vremurilor și împrejurărilor care se schimbă independent de voința omului?

Cu ce îi aseamănă pe oameni și soarta lor? (v. 12)

Cum poți schimba deșertăciunea morții în desfătarea învierii? (Ps. 16:10-11)

Cum a intrat moartea în lume? (Geneza 3)

Poate vreun om să evite moartea? De ce? (Evrei 9:27)

scutit? Oricine trăiește, tot mai trage nădejde; căci un câine viu face mai mult decât un leu mort. 5 Cei vii, în adevăr, măcar știu că vor muri; dar cei morți nu știu nimic, și nu mai au nici o răsplată, fiindcă până și pomenirea li se uită. 6 Și dragostea lor, și ura lor, și pizma lor, de mult au și pierit, și niciodată nu vor mai avea parte de tot ce se face sub soare. 7 Du-te, deci, de mănâncă-ți pâinea cu bucurie, și bea-ți cu inimă bună vinul; căci de mult a găsit Dumnezeu plăcere în ce faci tu acum. 8 Hainele să-ți fie albe, în orice vreme, și untdelemnul să nu-ți lipsească de pe cap. 9 Gustă viața cu nevasta pe care o iubești, în tot timpul vieții tale deșerte pe care ți-a dat-o Dumnezeu sub soare, în această vreme trecătoare; căci aceasta îți este partea în viață, în mijlocul trudei cu care te ostenești sub soare. 10 Tot ce găsește mâna ta să faci, fă cu toată puterea ta! Căci, în locuința morților, în care mergi, nu mai este nici lucrare, nici chibzuială, nici știință, nici înțelepciune! 11 Am mai văzut apoi sub soare că nu cei iuți aleargă, că nu cei viteji câștigă războiul, că nu cei înțelepți câștigă pâinea, nici cei pricepuți bogăția, nici cei învățați bunăvoința, ci toate atîrnă de vreme și de împrejurări.

Care este soluția lui Dumnezeu pentru problema morții? (1 Corinteni 15:12-26; 50-57) Corelează și cu Evrei 2:14-15.

Pentru a transforma soarta imprevizibilă din deșertăciune în desfătare, „încredințează-ți soarta în mâna Domnului, încrede-te în El și El va lucra” (Ps. 37:5; 55:22). Încrederea în suveranitatea divină îți dă pace și când vine nenorocirea peste tine, și chiar în ceasul morții.

Citește Eclesiastul 9:13-18.

Ce înțelepciune vede printre deșertăciuni eclesiastul sub soare? (v. 13-16)

Care sunt contrastele din următoarele versete:

v. 14 _____

v. 15 _____

v. 16 _____

De ce este mai bună înțelepciunea decât tăria? (v. 17-18)

Iată câteva exemple din Biblie în care înțelepciunea s-a dovedit a fi mai bună decât tăria. Cum s-a tradus în fapte înțelepciunea în următoarele cazuri?

1 Samuel 25

12 Căci omul nu-și cunoaște nici măcar ceasul, întocmai ca peștii prinși în mreaja nimicitoare, și ca păsările prinse în laț; ca și ei Sunt prinși și fiii oamenilor în vremea nenorocirii, când vine fără veste nenorocirea peste ei.

Eclesiastul 9:13 *Am mai văzut următoarea înțelepciune sub soare, și mi s-a părut mare. 14 Era o mică cetate, cu puțini oameni în ea; și a venit asupra ei un împărat puternic, a împresurat-o, și a ridicat mari întărituri împotriva ei. 15 În ea se afla un om sărac dar înțelept, care a scăpat cetatea cu înțelepciunea lui. Și nimeni nu se gândise la omul acela sărac. 16 Atunci am zis: „Mai bună este înțelepciunea decât tăria!” Totuși înțelepciunea săracului este disprețuită, și nimeni nu-l ascultă. 17 Cuvintele înțelepților, ascultate în liniște, Sunt mai de preț decât strigătele unuia care stăpânește între nebuni. 18 Înțelepciunea este mai de preț decât sculele de război; dar un singur păcătos nimicește mult bine.*

1 Samuel 26

2 Samuel 12:1-13

2 Samuel 14

Cunoști și alte exemple biblice sau din istorie sau din viața ta în care înțelepciunea a fost mai bună decât tăria? Dă câteva exemple.

De ce crezi că tăria este totuși mai râvnită decât înțelepciunea?

De ce n-ascultă oamenii cuvintele înțelepților, ci apelează mai degrabă la puterea strigătelor, la tăria compromisurilor, la forța armată etc.?

Citește Eclesiastul 10:1-11.

Care este elementul comun în v. 1-3?

Care este efectul nebuniei, chiar și în cantități mici, în viața omului? (v. 1)

Corelează cu „puțin aluat dospește toată plămădeala” din Noul Testament.

Eclesiastul 10:1 Muștele moarte strică și cresc untdelemnul negustorului de unsori; tot așa, puțină nebunie biruie înțelepciunea și slava. 2 Inima înțeleptului este la dreapta lui, iar inima nebunului la stânga lui. 3 Și pe orice drum ar merge nebunul, peste tot îi lipsește mintea, și spune tuturor că este un nebun! 4 Când izbucnește împotriva ta mânia celui ce stăpânește, nu-ți părăsi locul, căci sângele rece te păzește de mari păcate. 5 Este un rău pe care l-am

Care e diferența dintre inima înțeleptului și inima nebunului? (v. 2)

Ce „calitate” a nebuniei este descrisă în v. 3?

Ce crezi că înseamnă înțelepciunea și nebunia în cartea Eclesiastul?

Anticii obișnuiau să asocieze lucrurile înțelepte cu mâna dreaptă, iar pe cele nebune cu mâna stângă. Chiar și în Biblie se vorbește despre „dreapta Domnului” și niciodată despre „stânga” Lui. În Apocalipsa (1:16, 20), Domnul Isus ține cele șapte stele în mâna dreaptă. Corelează și cu Exod 15:6; Ps. 16:11; 18:35; 118:15; Isaia 41:10; Marcu 16:19; Fapte 2:33 ș.a.

Deși se pare că nebunia este cea mai bună cale într-o lume care a deraiat de la calea lui Dumnezeu și gonește după vânt prin sfera deșertăciunii, totuși mintea omului care mai are ceva din Dumnezeu în ea observă imediat răsturnarea valorilor. Fărăma de înțelepciune divină care mai sălășluiește în omul căzut îl avertizează.

Care sunt relele descrise de eclesiastul în v. 6-7?

Care este cauza acestor rele? (v. 5)

Ce trebuie să faci când te confrunți cu mânia celui ce stăpânește? (v. 4)

văzut sub soare, ca o greșală, care vine de la cel ce cârmuiește: 6 nebunia este pusă în dregătorii înalte, iar bogații stau în locuri de jos. 7 Am văzut robi călări, și voievozi mergând pe jos ca niște robi. 8 Cine sapă groapa altuia, cade el în ea, și cine surpă un zid, va fi mușcat de un sarpe. 9 Cine sfarmă pietre, este rănit de ele, și cine despică lemne este în primejdie. 10 Când se tocește ferul, și rămâne neascuțit, trebuie să-ți îndoiești puterile; de aceea la izbîndă ajungi prin înțelepciune. 11 Când mușcă șarpele, fiindcă n-a fost vrăjit, vrăjitorul n-are nici un câștig din meșteșugul lui.

Ce crezi că înseamnă “sângele rece”?

Ce era mai rău: că nebunia era pusă în funcții înalte sau că cei înstăriți stăteau în locuri de jos? De ce?

De ce era rău să fie sclavii călare și voievozii pe jos ca niște sclavi?

Cunoști astfel de nepotriviri ale statutului cu situația?
De ce crezi că se ajunge aici?

Ce înveți din v. 8-9?

Ți s-a întâmplat vreodată să sapi groapa altuia și să cazi tu în ea? Sau să ți se sape groapa și să cadă cel ce ți-a săpat-o în ea? Povestește.

Ce exemplu biblic care ilustrează acest adevăr îți vine în minte?

De ce este înțelept să ascuți toporul când se tocește?
(v.10)

În ce domenii crezi că trebuie să te oprești și să ascuți toporul?

Desfătări veșnice

Ce pățește împlânzitorul de șerpi dacă nu își face timp să împlânzească șarpele? (v. 11)

Oprește-te din goana după vânt și întreabă-te: De ce sap „groapa” asta? Pentru cine? De ce sunt așa obosit și nu mai dau randament cu „toporul” meu? De ce „mușcă șarpele” și nu mă mai ascultă? **Opriți-vă și să știți că Eu sunt Dumnezeu!**

Citește Eclesiastul 10:12-20.

Revenind la tema nebunului și a nebuniei, scrie mai jos ce afli despre consecințele nebuniei din următoarele versete:

v. 12 _____

v. 13 _____

v. 14 _____

v. 15 _____

Capitolul 10 din Eclesiastul împletește tema nebuniei cu tema conducătorilor.

De care țară este *vai*? (v. 16)

De ce? Care este problema cu imaturitatea și cu benchetuirea conducătorilor?

De care țară este *ferice*? De ce? (v. 17)

Roagă-te pentru conducătorii țării să aibă înțelepciune și maturitate.

Eclesiastul 10:12

Cuvintele unui înțelept sunt plăcute, dar buzele nebunului îi aduc pieirea.

13 Cel dintâi cuvânt care-i iese din gură este nebunie, și cel din urmă este o nebunie și mai rea.

14 Nebunul spune o mulțime de vorbe, măcarcă omul nu știe ce se va întâmpla, și cine-i va spune ce va fi după el? 15

Truda nebunului obosește pe cel ce nu cunoaște drumul spre cetate. 16 Vai de tine, țară, al cărei împărat este un copil, și ai cărei voievozi benchetuiesc de dimineață! 17 Ferice de tine țară, al cărei împărat este de neam mare, și ai cărei voievozi mănâncă la vremea potrivită, ca să-și întărească puterile, nu ca să se dedea la beție! 18

Când mâinile sunt leneșe, se lasă grinda, și când se lenevesc mâinile, plouă în casă. 19 Ospețele se fac pentru petrecere, vinul înveselește viața, iar argintul le dă pe toate. 20

Nu blestema pe împărat, nici chiar în gând, și nu blestema pe cel bogat în odaia în care te culci; căci s-ar putea întâmpla ca pasărea cerului să-ți ducă vorba, și un sol înaripat să-ți dea pe față vorbele.

Ce ar trebui să facă/să nu facă cetățenii țării?

v. 18 _____

v. 19 _____

v. 20 _____

În lumina sau în umbra celui mai mare rău, eclesiastul oscilează între înțelepciune și nebunie, între valorile eterne și cele vremelnice... Da, de la nivelul de sub soare, aceeași soartă au toți, moartea fizică. Dar de la nivelul eternității, soarta oamenilor este foarte diferită: viața veșnică sau moartea veșnică. Oamenii nu sunt stăpâni pe soarta lor, ci Dumnezeu. Totuși pot alege viața veșnică și pot evita moartea veșnică. Alege viața ca să trăiești!

Desfătări veșnice

Înțelepciune aplicată

Analizează-ți concepția despre viață și moarte. Este biblică? Scrie pe scurt ce înseamnă viața și moartea pentru tine, din perspectiva creștină.

Dă câteva exemple de influențe necreștine regăsite în concepția românilor despre viață și moarte.

În ce crezi că va consta judecata de apoi?

Cum poți da dovadă de înțelepciune și nu de nebunie în privința vieții, a morții și a judecării divine?

Lecția 6

Încheierea tuturor învățăturilor

Versetul de memorat

Să ascultăm, deci, încheierea tuturor învățăturilor:

Teme-te de Dumnezeu și păzește poruncile Lui.

Aceasta este datoria oricărui om.

Căci Dumnezeu va aduce orice faptă la judecată,

și judecata aceasta se va face cu privire la tot

ce este ascuns, fie bine, fie rău.

Eclesiastul 12:13-14

Eclesiastul 11:1

Aruncă-ți pâinea pe ape, și după multă vreme o vei găsi iarăș! 2 Împarte-o în șapte și chiar în opt, căci nu știi ce nenorocire poate da peste pământ. 3 Când se umplu norii de ploaie, o varsă pe pământ. Ori încotro ar cădea copacul, fie spre miazăzi, fie spre miazănoapte, în locul unde cade, acolo rămâne. 4 Cine se uită după vânt, nu va semăna, și cine se uită după nori, nu va secera. 5 Cum nu știi care este calea vântului, nici cum se fac oasele în pântecul femeii însărcinate, tot așa nu cunoști nici lucrarea lui Dumnezeu, care le face pe toate. 6 Dimineața, samănă-ți sămânța, și până seara nu lăsa mâna să ți se odihnească, fiindcă nu știi ce va izbuti, aceasta sau aceea sau dacă amândouă Sunt deopotrivă de bune. 7 Dulce este lumina și o plăcere pentru ochi să vadă soarele. 8 Deci, dacă un om trăiește mulți ani, să se bucure, în toți anii aceștia, și să se gândească ce multe vor fi zilele de întuneric. Tot ce va veni este deșertăciune. 9 Bucură-te, tinere, în tinerețea ta, fii cu inima veselă cât ești tânăr, umblă pe căile alese de inima ta și plăcute ochilor tăi; dar să știi că pentru toate acestea te va chema

Citește Eclesiastul 11:1-10.

Înainte de a recomanda cititorilor săi cea mai importantă datorie a oricărui om (12:13, 14), eclesiastul mai are câteva recomandări pentru cei de sub soare.

Ce recomandă eclesiastul în 11:1-2?

Ce înveți practic despre investiții și dărnicie din aceste versete?

Ce înveți din versetele 3-4?

Dar din versetele 5-6?

Ce legătură este între versetele 4 și 6?

Pe ce trebuie să te bizui în munca de semănat? (v. 5)

Despre ce deșertăciune vorbește eclesiastul în v. 8b?

*Dumnezeu la judecată. 10
Gonește orice necaz din
inima ta, și depărtează
răul din trupul tău; căci
tinerețea și zorile vieții
sunt trecătoare.*

Pentru că “tot ce va veni este deșertăciune”, ce
recomandă eclesiastul? (v. 7-8a; 9-10)

De ce anume este umbrită bucuria și plăcerea vieții?
(v. 8)

Ce anume trebuie să tempereze bucuria tinerității?
(v. 9b, 10b)

Desfătări veșnice

Crezi că mai poate exista bucurie reală gândindu-te la
judecata de apoi? De ce?

Care sunt îndemnurile date tinerilor în v. 9-10?

Dar avertismentele?

Eclesiastul spune că „tot ce va veni este deșertăciune”.
Cum crezi că poți schimba viitorul din deșertăciune în
desfătare? De ce crezi că dictonul „trăiește clipa” nu
este soluția cea mai bună?

Citește Eclesiastul 12:1-7.

Care este sfatul eclesiastul din v. 1?

Când ar trebui să-ți aduci aminte de Creatorul tău?

v.1 _____

v.2 _____

v.3 _____

v.4 _____

v.5 _____

v.6 _____

v.7 _____

Când crezi că este vremea potrivită pentru cineva să-și aducă aminte de Făcătorul lui: copilăria, adolescența, tinerețea, maturitatea sau bătrânețea? De ce?

Când spune Biblia că trebuie să-L căutăm pe Dumnezeu? (Isaia 55:6)

Când ar trebui un om să se pocăiască? (Faptele Apostolilor 17:30-31; Evrei 4:6-7)

De ce crezi că e bine să ascuți de Dumnezeu din zilele tinereții tale, până nu vin zilele cele rele?

Eclesiastul 12:1 *Dar a du-ți aminte de Făcătorul tău în zilele tinereții tale, până nu vin zilele cele rele și până nu se apropie anii, când vei zice: „Nu găsesc nici o plăcere în ei”; 2 până nu se întunecă soarele, și lumina, luna și stelele, și până nu se întorc norii îndată după ploaie; 3 până nu încep să tremure paznicii casei (mânile), și să se încovoie cele tari (picioarele); până nu se opresc cei ce macină (dinții), căci s-au împușinat; până nu se întunecă cei ce se uită pe ferestre (ochii); 4 până nu se închid cele două uși dinspre uliță (buzele), când uruitul morii slăbește, te scoli la ciripitul unei pasări, glasul tuturor cântărețelor se aude înăbușit, 5 te temi de orice înălțime, și te sperii pe drum; până nu înflorește migdalul cu peri albi, și de abia se târâște lăcusta, până nu-ți trec poftete, căci omul merge spre casa lui cea veșnică, și bocitorii cutreieră ulițele; 6 până nu se rupe funia din argint, până nu se sfarmă vasul din aur, până nu se sparge găleata la izvor, și până nu se strică roata de la fântână; 7 până nu se întoarce țărâna în pământ, cum a fost, și până nu se întoarce duhul la Dumnezeu, care l-a dat.*

De ce crezi că oamenii își doresc ca în tinerețe să se distreze, iar de pocăit vor să se pocăiască la bătrânețe? Care este momentul limită până la care te poți întoarce la Dumnezeu, după care nu se mai poate? (v. 7)
Corelează cu Marcu 2:10.

Dacă astăzi ar fi ziua în care ți se cere înapoi sufletul, iar trupul ar merge în țărână, ce ai regreta din viața de până acum? Ce ai face altfel dacă ai putea trăi din nou o altă viață? Ești sigur că ai ajunge la Dumnezeu? Pe ce bază?

Citește Eclesiastul 12:8-14.

În ce capitol ai mai întâlnit exclamația din v. 8?

Care sunt deșertăciunile din:

v. 9 _____

v. 10 _____

v. 11 _____

v. 12 _____

De ce scrie Solomon această carte? (v. 12a)

Unii cercetători consideră că Eclesiastul este de fapt rugăciunea de pocăință a lui Solomon. Atunci când a realizat cât s-a abătut de la calea înțelepciunii lui Dumnezeu, când și-a dat seama că păcatul este cauza deșertăciunii pe care o experimentează, atunci s-a

Eclesiastul 12:8 *O, deșertăciune a deșertăciunilor, zice Eclesiastul; totul este deșertăciune. 9 Pe lângă că Eclesiastul a fost înțelept, el a mai învățat și știința pe popor, a cercetat, a adâncit și a întocmit un mare număr de zicători. 10 Eclesiastul a căutat să afle cuvinte plăcute, și să scrie întocmai cuvintele adevărului. 11 Cuvintele înțelepților sunt ca niște bolduri; și, strânse la un loc, sunt ca niște cuie bătute, date de un singur stăpân. 12 Încolo, fiule, ia învățătură din aceste lucruri; dacă ai voi să faci o mulțime de cărți, să știi că n-ai mai isprăvi, și multă învățătură obosește trupul. 13 Să ascultăm, deci, încheierea tuturor învățăturilor: Teme-te de Dumnezeu și păzește poruncile Lui. Aceasta este datoria oricărui om. 14 Căci Dumnezeu va aduce orice faptă la judecată, și judecata aceasta se va face cu privire la tot ce este ascuns, fie bine, fie rău.*

pocăit din toată inima. Și dovada este chiar cartea Eclesiastul în care are loc o spovedanie publică, după cum publică i-a fost și nebunia. După cum David când s-a pocăit de păcatul lui a făcut-o și public, lăsând posterității Psalmii 32 și 51, tot așa și Solomon a lăsat Eclesiastul ca să ne învețe să nu facem ca el și să ne pocăim din toată inima.

Scrie mai jos cinci lucruri pe care le-ai învățat din cartea Eclesiastul.

Care este încheierea tuturor învățăturilor? (v. 13)

De ce să te temi de Dumnezeu și să păzești poruncile Lui? (v. 14)

Ce va judeca Dumnezeu? (v. 14b)

Corelează cu alte pasaje din Biblie care vorbesc despre judecata de apoi. Ce înveți din Biblie despre judecata de apoi?

Crezi că oamenii trebuie să fie credincioși de frica judecății? De ce?

Desfătări veșnice

Ce altă motivație ar trebui să aibă oamenii de sub soare pentru a fi credincioși Creatorului lor?

Spre deșertăciune sau spre desfătare? Încotro se îndreaptă viața ta zi de zi?

Înțelepciune aplicată

Solomon a adunat într-o vreme "pâinea" numai pentru el și s-a trezit tot mai flămând. El le recomandă cititorilor săi să-și împartă pâinea. Ce înseamnă pentru tine să împarți pâinea în șapte sau în opt și s-o arunci pe ape?

Desfătări veșnice

Ce versete din Biblie te motivează să împarți pâinea cu cel flămând?

Ce te descurajează să dăruiești?

Cum găsești echilibrul între libertatea de a te bucura de viață, indiferent de vârstă, și responsabilitatea de a trăi după voia lui Dumnezeu, știind că El te va judeca într-o zi?

Teme-te de Dumnezeu și păzește poruncile Lui. Aceasta este datoria oricărui om. Deci, și datoria ta.

RECAPITULARE

Nu iubiți lumea (bogăția, plăcerea, faima)! Cum te-a ajutat Eclesiastul să te lecuiești de atracția lumii?

Ce decizii crezi că așteaptă Dumnezeu să iei în urma acestui studiu?

Scrie câteva desfătări pe care le-ai experimentat studiind mesajul eclesiastului?

Scrie mai jos câteva desfătări veșnice pe care le-a pregătit Dumnezeu în cer pentru cei credincioși, dar pe care le poți experimenta încă de aici de pe pământ?

Care este cea mai importantă lecție pe care ai învățat-o de la Eclesiastul?

Scrie mai jos rezumatul cărții Eclesiastul folosind expresiile-cheie: *goană după vânt, sub soare, deșertăciune, fericire, teme-te de Dumnezeu, păzește poruncile Lui.*
